

ПРОСТРАНСТВО ЗА ЖИВЕЕНЕ

Печелившите решения са плод на нестандартно мислене

Цитати

Голата истина за политиката по изменението на климата е, че никоя страна няма да иска да пожертва икономиката си, за да посрещне това предизвикателство, но всички икономисти знаят, че единственият разумен дългосрочен начин за решаване на проблема е постигането на устойчивост.

- Тони Блеър, бивш британски министър-председател

Финансовата криза е резултат от това, че живеем извън финансовите си възможности. Климатичната криза е резултат от живота ни извън възможностите на планетата.

- Иво де Бур, бивш изпълнителен секретар на Рамковата конвенция на ООН за изменението на климата

Споделянето е по-важно от самото притежаване.

- Алберт М. Уелс, писател

Връзка с климата

Изчезващите природни ресурси са обща, споделена грижа. Има много примери – от намаляващите гори, които поглъщат въглерода, до понижението на нивото на реките, свиването на обитаемите пространства по островите и в крайбрежните региони, свиване на арктическите ледени полета, обитавани от полярните мечки. Хората и всички животни са изправени пред нарастващи предизвикателства, свързани със споделянето на незаменими, но намаляващи ресурси.

Много добронамерени усилия да се адаптираме към намаляващите ресурси се основават на три дълбоко вкоренени подхода към сложни проблеми:

- Първо, по отношение на споделяне на ресурсите. Общоприето е да се мисли: „Ако той получи повече, аз ще имам по-малко.“
- Второ, много хора предпочитат да игнорират даден проблем, докато не стане широко известен: „Когато ме засегне, ще направя нещо по въпроса.“
- Трето, хората често разчитат на вече познати методи: "Това, което е работило преди, ще работи отново."

За тази игра

Играта дава възможност на участниците да изпитат собствените си и реакциите на другите пред лицето на намаляващите ресурси. Тя помага да се илюстрират някои основни принципи, свързани с иновациите и промяната на мнението в групите, както и възникващи ситуации, когато ресурсите станат недостатъчни. Може да демонстрира необходимостта от откритост към нови планове или политики, дори когато настоящите изглеждат успешни. Не е препоръчително да използвате тази игра в началото на семинарните занятия. По-добре ще бъде да изчакате участниците да се опознаят, преди да ги поставите в непосредствена физическа близост.

Брой участници	Десет до двадесет и пет души. При групи, по-големи от тридесет, разделете на подгрупи от петнадесет до двадесет участници.
Време	От 15 до 30 минути
Място	Най-добре е на открито. Ако използвате закрито пространство, имате нужда от свободна подова площ от най-малко 6/6 м. По-голямо пространство би било още по-добре.
Материали	Пресметнете наличност от около 3 м въже на участник. Първия път, когато играете играта, ще нарежете въжето на парчета с различна дължина и ще завържете всяко парче в примка. В следващите сесии на играта, с други групи, можете да използвате повторно въжето, като завържете няколко парчета заедно, за да получите правилния брой примки с подходящ размер. Памучно въже е за предпочитане, синтетичните лесно се развързват. Проверете възлите!
Предварителна подготовка	<p>Приготвяне на примки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нарезете част от въжето на парчета с дължина 1 м. Завържете краищата на всяко парче въже така, че да направите примка, достатъчно голяма, за да обгърне един чифт крака, стъпили на земята, без част от обувките да докосва въжето или пода извън въжето, когато то е поставено на пода. • Използвайте друга част от въжето, за да направите примки, достатъчно големи, за да обгърнат краката на двама до трима участници. Всяка от тези примки ще изисква въже с дължина около 2 м. • Направете една примка, достатъчно голяма, за да може около две трети от участниците да стоят много плътно в нея. За десет души, например, са ви необходими около 4-5 м въже, за двадесет и пет души – 6 м. • Използвайте останалото въже, за да направите примки, достатъчно големи, за да обгърнат краката на петима участници, т.е. около 3,5 м всяка. • Поставете всички примки на земята така, че да са на разстояние поне 30 см една от друга. Издърпайте всяка примка във формата на кръг. Броят на кръговете на земята трябва да бъде по-голям от броя на участниците. <p>Забележка:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тази игра изисква непосредствена физическа близост, както и движение. Ако смятате, че повече участници ще се чувстват неудобно, не използвайте тази игра. Една адаптация, която може да работи добре за някои групи, е да ги разделите на мъжки и женски подгрупи. • Внимавайте струпването на хора да не ги постави под физически стрес или да създаде потенциална възможност хората да загубят равновесие и да паднат. Играта е провеждана стотици пъти без проблем, но винаги е разумно да бъдете предпазливи. • По време на дискусиите и разбора е добре да не се обръщате към конкретен човек. Нека участниците изберат дали да споделят мнението си.

Указания как да проведем играта

1

Съберете групата близо до въжените примки. Ако имате повече от една група, ще ви трябва по един ръководител за всяка подгрупа. Помолете всички участници да застанат в кръг, така че и двата им крака да са на земята и нито един от тях да не докосва въжетата. Най-добре е всеки участник да започне опита в свой собствен кръг, но това не е задължително.

2

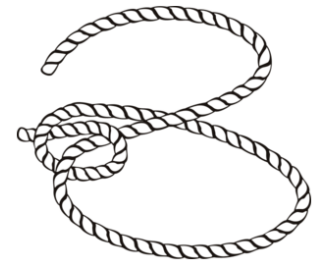
Обяснете правилата на играта: „Представете си, че мястото, в което стоите, представлява важен ресурс. Можете да си представите и изберете нещо подходящо: зелена система, която обогатява въздуха с кислород, важен за вашето добро здраве; обитаема земя на остров, на който живеете; обработваема земя; пасища за вашия добитък; вода за напояване и т.н. За да „оцелеете“ до края на играта, всеки от вас трябва да продължи да намира място в един от кръговете. Важно е във всеки рунд да намерите място, където краката ви да докосват земята само вътре в примката, без да докосвате въжето и без да докосват земята извън примката. Всеки, който не е намерил място в рамките на тридесет секунди, след сигнала „Смени позицията!“, ще трябва да мине встрани.“

Обяснете как ще се провежда всеки кръг: „Когато видя, че всички вие или имате място за живеене, или сте се преместили встрани, ще кажа: „Смяна на местата!“ Тогава, ако е възможно, трябва да напуснете кръга и да намерите място за краката си в друг кръг. Ще изчакам, докато всеки си намери място, така че краката да не докосват въжето и земята извън въжето, в противен случай излиза от играта. Тогава ще кажа отново „Смяна на местата!“ .“

3

Огледайте се, за да се уверите, че всички стоят вътре в примката без краката да докосват въжето или земята извън примката. След това кажете „Сменете местата!“ Изчакайте всички участници да се преместят на различен кръг и да се позиционират вътре в него, без нито един крак да докосва земята извън кръга.

4

Повторете упражнението за трети път. Междувременно, точно когато казвате "Сменете местата!", вземете няколко от по-малките примки, веднага щом останат празни. Можете да помолите някой да ви помага с отстраняването на свободните примки. Може да има кратко объркване, докато участниците осъзнаят, че повече от един човек може да стои в по-големите кръгове. Наблюдавайте как постепенно все повече играчи осъзнават това.

Можете да увеличите напрежението, ако премахвайки някои от примките, обявявате: „Току-що загубихме още 32 000 хектара гора заради обезлесяването.“ ; „Повишаването на морското ниво отне около 1/3 от площта, на която е разположено населеното ни място.“ или „Вследствие на сушата опустиняването на обработваемата земя обхвана още 100 квадратни км площ.“

5

Продължете играта с още няколко кръга, като всеки път премахвате няколко по-малки примки. Всеки път, когато забележите, че някой не е в рамките на кръга тридесет секунди след като подадете команда „Сменете местата!“, помолете го да се отдръпне от активната зона на играта и да наблюдава. Уверете се, че всички неактивни играчи наблюдават

останалите, защото техните наблюдения ще бъдат полезни след завършването на играта. Това ще помогне те да останат ангажирани с играта до края.

6

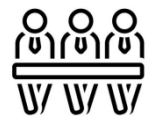
Когато останат само една или две примки, ще бъде невъзможно всички останали участници да застанат в пространството, което има в примките. В този момент някои участници може да започнат да създават човешки пирамиди – например като се опитват да носят колеги на раменете си. Не позволявайте това. Напомнете на хората, че краката на всеки трябва да докосват земята и всеки трябва да се задържа там сам.

Някои хора може да попитат дали краката им трябва да са стъпили изцяло на земята или могат да стоят на пръсти или да позиционират краката си по някакъв друг начин и пак да спазват правилата. Добър отговор в случая е: „**Всичко, което не е забранено, е разрешено.**“ В крайна сметка някой може да се сети (това е твърде вероятно да е участник с лидерски качества), че вероятно е позволено участниците да седят или лежат на земята извън кръга, като например петите им докосват земята вътре в кръга. Запомнете как и от кого произлиза тази идея и дали други в групата я насърчават или се съпротивляват. По време на заключителната част това може да ви послужи за анализ на асиметрията, свързана с управлението и комуникацията между хората.

7

Когато последните останали членове на групата успешно задържат краката си в кръга, играта завършва. Нека всички аплодират края ѝ.

Обобщение и дискусия

За да извлечете максимума от тази игра, осигурете достатъчно време, за да я анализирате. Можете да задавате различни въпроси, за да предизвикате задълбочена дискусия на три нива.

Първо, фокусирайте се върху поведението на играчите. Дайте на участниците време да изразят собствените си виждания, чувства и заключения.

Второ, дискутирайте начина, по който се проведе играта и резултатите от нея, като преминете постепенно през основните събития, промяната на ситуацията, контрола и етиката на равнопоставеност и включване. Ето някои въпроси за обсъждане:

- „Успяхте ли да приемете още в началото на играта, че всеки човек трябва да има свой собствен кръг? Ако е така, защо?“
- „Приемливо ли е да се разработи стратегия, при която е нормално някои хора да отпадат?“
- „Отделихте ли време в играта, за да обсъдите по-дългосрочна стратегия? Ако не, защо?“
- „Останалите в кръга, мислиха ли за отпадналите? Кой е отговорен за неуспеха на тези, които не можаха да намерят място в кръга?“
- „Как се почувствахте, когато осъзнахте, че с всеки следващ рунд намаляват възможностите да остане свободно място в кръга? Често човек има желанието да се откаже. В какво поведение се трансформира това? Склонни ли сме да търсим повече иновации и творческо решаване на проблеми, или обратното?“
- „Как се почувстваха онези от вас извън кръга спрямо тези вътре? Кой беше виновен за

това, че никой не предложи помощ за намирането на място?“

Обяснете:

- „За да успеете в тази игра, трябва да преминете през две промени в стратегията. Първо, трябва да осъзнаете, че не е необходимо всеки да има свой собствен кръг, хората могат да споделят ресурси. Второ, трябва да разберете, че не е необходимо целият ви крак да докосва земята. Как се случиха тези промени? Кой пръв имаше идеи за промяна? Беше ли някой, който вече си беше осигурил място? Или някой, който е бил изключен? Какви други характеристики са имали инициаторите на тези идеи? Как другите членове на групата реагираха на тези промени? Подкрепиха ли ги? Или им се противопоставиха? “
- „Второ, още в началото беше очевидно, че няма да има достатъчно примки, за да може всеки да намери своето собствено пространство, следвайки правилата, с които сте започнали играта. Когато бъдещите ограничения станаха очевидни, членовете на групата промениха ли незабавно подхода, или изчакаха, докато вече нямат друга възможност? Ако са чакали, защо? Какви усилия ви костваха закъснелите мерки? Как бихте могли да промените системата, за да я накарате да предвижда ограничения и да въвежда новости преди абсолютната необходимост да стане очевидна? “

Преминете към дискусия за уроците, които играта дава по отношение справяне с изменението на климата. Как поведението на играчите може да се свърже с предизвикателствата, произтичащи от климатичните промени? Наблюдаваните по времето на играта процеси са доста често срещани и в живота – намаляващи ресурси, намаляващ капацитет на организациите и институциите да противодействат, нежелание на голяма част от хората да променят стари стереотипи на поведение и др.

Как придобитият опит от играта може да бъде използвано в работата по изменението на климата, за да улесните разпространението на нови конструктивни идеи? Ако сте постигнали окуражаващи резултати, в края на играта може да коментирате, че хората биха могли творчески да намерят начин да споделят и да си сътрудничат, дори и когато ресурсите им намаляват.

Този игра е адаптиран вариант на **Space for Living Game (The Climate Change Playbook, Dennis Meadows, Linda Booth Sweeney, and Gullian Martin Mehers)**